

skønnet assistance af undervisningsministeriets embedsmænd.

Dette lovforslag har som sin første hovedtanke haft en 7-årig hovedskole, og denne skole bør efter vor opfattelse være det centrale i vor skoles opbygning. Den er hele folkets skole; af dens sundhed afhænger meget; den bør derfor have de bedste mulige kår. Dertil kommer, at dersom hovedskolen er god, vil det virke ind således, at eksamensskolens forhold af sig selv bliver gode.

Navnet *hovedskolen* er i dette forslag brugt som betegnelse for folkeskolens 7 normale årgange (evt. 8). Naturligvis ligger der ingen særlig vægt på navnet. Men ordet „folkeskolen“ bør efter vor opfattelse — som i loven af 1937 — omfatte både eksamensfri skole og eksamensskole, og da den almindelige 7-årige skoleform efter vor tanke bør være hovedskolen, valgte vi denne betegnelse, vel vidende at ordet betegner noget andet i gældende lov og i andre skolelovsforslag.

Ligeledes har vi valgt at kalde den 4-årige eksamensafdeling for *realskolen* (eller realafdelingen). Dette navn er almindeligt i praksis mange steder; skolen skal føre til en realeksamen og tænkes som en helhed; derfor var det naturligt at kalde dens 4 klasser med samme navn. Heller ikke på dette navn ligger der nogen vægt, det er valgt og gennemført i forslaget for at undgå længere og mere uheldige begreber (folkeskolens eksamensafdeling o. lign.).

Det 8. skoleår er efter gældende lov muligt, hvor et vist antal elever melder sig til klassen. Vi har ikke ønsket at foreslå nogen ændring heri. Det bør fremdeles være muligt for en kommune at oprette en klasse for 8. (og evt. 9.) skoleår, og det bør være en pligt for en kommune, hvor mindst 10 elever begærer optagelse i en sådan klasse. Derimod har vi ikke ment det forsvarligt at gå ind for et tvungent 8. skoleår, altså en udvidelse af undervisningspligten med eet år fra 7 til 8 år.

1. I vort land, hvor traditionen for en senere ungdoms- og voksenundervisning i ungdomsskole, efterskole eller på højskole er så stærk, skønnes det ikke påkrævet med en længere skoletid.

2. Mange erfarne skolefolk taler så stærkt om skoletræthed i de ældste hovedskoleklasser, at det må være betænkeligt at gøre endnu et år tvungent. De elever, der ikke er skoletrætte, har jo den rigelige frivillige mulighed for en 8. klasse.

3. Med den nuværende lokaleknaphed og med den stærke lærermangel synes den aktuelle situation mindst af alt at gøre en udvidelse af skoletiden forsvarlig. — Vi ser bort fra, at et 8. skoleår naturligvis også vil betyde en større udgift til skolevæsenet, for

hvis denne ændring iøvrigt var rigtig, burde et økonomisk synspunkt spille den mindste rolle.

4. Hvis praksis ad åre viser, at 8. skoleår overalt indføres frivilligt eller der fremsættes tvingende grunde af pædagogisk eller samfundsmæssig art, kan man jo til den tid let gøre et 8. skoleår obligatorisk. Nærværende forslag er udformet således, at et 8. skoleår ikke er nødvendigt for dets virkeliggørelse, men det 8. år kan let bygges ovenpå den 7-årige hovedskole.

Den anden hovedtanke har været, at hovedskolen skulle være en almindelig skole, der sigter på børnenes almindelige menneskelige udvikling. Den skal ikke have sit mål i nogen eksamen, den skal ikke have et særligt fagligt præg, heller ikke i de ældste klasser. Efter vor opfattelse ligger den rent faglige undervisning udenfor folkeskolens opgaveområde, og den magtes heller ikke af lærerne, ligesom den ikke er forudsat i den nugældende lovgivning om læreruddannelsen. Der er intet i vejen for at optage praktisk betonedede fag på skemaet i de sidste klasser, men hovedsynspunktet må være, at det skal være fag, som børnene kan have brug for, uanset hvilket erhverv de siden måtte vælge, og faget skal ikke uddanne til noget bestemt erhverv. Erhvervsvalget som sådant må ligge udenfor skolens område. Med praktisk-betonede fag tænkes der — uden at eksemplerne skal angive nogen grænse — på regnskabsføring, maskinskrivning, sløjd, husgerning m. m. i et omfang, som enhver borger kan få brug for det.

En tredje hovedtanke i forslaget er, at skolen må give lige gode uddannelsesmuligheder for alle børn, uanset hvilket økonomisk milieu de kommer fra, og uanset om de lever i byen eller på landet. Derfor har man også tilsigtet mest muligt at slette det skel, som i folkeskoleloven har været mellem land og by. Der er endnu brug for revision af tilsyns- og lønningslov, hvis skellet mellem landsbyordnet og købstadordnet skole helt skal slettes. Men i selve skolens opbygning må dette skel anses for overflødig. Der må i loven være de samme muligheder for land og by, som de forskellige milieuer så kan udnytte efter behov og lokale ønsker.

Opbygningen af skolen er da tænkt således: En 5-årig underskole, som naturligt vil kunne deles i en 2-årig småbørneskole og en 3-årig grundskole. Herefter et 6. skoleår, som er et overgangså med enkelte nye fag og en højere grad af selvvirksomhed for eleverne, end det har været muligt de første 5 år. I 7. skoleår afrundes undervisningen.

Overgang til realafdelingen kan finde sted efter 6. skoleår til 1. realklasse eller efter 7. skoleår til 2. realklasse. Man vil altså kunne tænke sig skolevæse-